

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНФОГРАФІКИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ОСВІТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

УДК 378.147:7.05:[37.091.33-028.22:004]

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2026.356063>

Олена Колесова, кандидат філософських наук,
старший викладач кафедри професійної освіти та дизайну
Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9740-5511>

Юлія Силенко, старший викладач кафедри мультимедійного дизайну
Київського національного університету технологій та дизайну
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5535-176X>

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНФОГРАФІКИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ОСВІТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Статтю присвячено теоретичному обґрунтуванню дидактичного потенціалу інфографіки у професійній підготовці майбутніх дизайнерів, що уможливило узагальнення досвіду використання інфографік у межах освітніх компонентів у Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського (Одеса, Україна) та Київського національного університету технологій та дизайну (Київ, Україна). Уточнено межі поняття "освітня інфографіка". Показано, що її дидактичний потенціал реалізується через взаємодію когнітивної, інформаційно-структуральної, комунікативної, діяльнісної та етичної функцій, а вплив на освітні результати пояснюється поєднанням когнітивних і комунікативних процесів за умови етично коректної роботи з даними. Обґрунтовано потребу прозорого оцінювання інфографіки як інтегрованого результату навчання та запропоновано систему критеріїв. Узагальнений авторський досвід уможливує можливість методично вибудувати роботу з інфографікою як послідовну траєкторію професійного зростання.

Ключові слова: професійна підготовка; зміст професійної підготовки; майбутні дизайнери; дизайн; дизайн-освіта; мультимедійний дизайн; інфографіка; освітня інфографіка; дидактичний потенціал; візуалізація; цифрові освітні ресурси.

Табл. 2. Літ. 19.

Olena Kolesova, Ph.D. (Philosophy), Senior Lecturer of the
Vocational Education and Design Department,
Kostyantyn Ushynskiy South Ukrainian National Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9740-5511>

Yuliia Sylenko, Senior Lecturer of the Multimedia Design Department,
Kyiv National University of Technologies and Design
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5535-176X>

DIDACTIC POTENTIAL OF INFOGRAPHICS IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE DESIGNERS AND ITS IMPACT ON LEARNING OUTCOMES

The article provides a theoretical substantiation of the didactic potential of infographics in the professional training of future designers, which makes it possible to generalize the experience of using infographics within curriculum components at the South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynskiy (Odesa, Ukraine) and Kyiv National University of Technologies and Design (Kyiv, Ukraine). The study employs the following methods: theoretical analysis and synthesis; terminological and conceptual-structural analysis; generalization and systematization; comparative-logical analysis; typologization and classification. Results. The boundaries of the concept of educational infographics are clarified. It is shown that their didactic potential is realized through the interaction of cognitive, information-structuring, communicative, activity-based, and ethical functions, while their influence on learning outcomes is explained by the combination of cognitive and communicative processes, provided that data are handled in an ethically appropriate manner. The need for transparent assessment of infographics as an integrated learning outcome is substantiated, and a system of evaluation criteria is proposed. The synthesized authorial experience from the two institutions confirms that work with infographics can be methodically structured as a consistent trajectory of professional development. The scientific novelty of the article lies in an authorial refinement of the concept of educational infographics specifically for design education; in the systematization of its functions and mechanisms of influence on learning outcomes; and in the substantiation of a comprehensive system of criteria for assessing infographics as an educational product created by a future designer. These theoretical propositions are also linked to a description of authentic task formats and the logic of instructional support implemented at the two higher education institutions. The practical significance of the study lies in the possibility of using the proposed criteria as a basis for rubrics and checklists for formative and summative assessment, self-assessment, and peer assessment, as well as in reproducible tasks and support models suitable for integration into professionally oriented courses. Prospects for further research are associated with empirical verification of the effectiveness of the outlined mechanisms within specific curriculum components and with operationalizing the criteria into measurable indicators and levels.

Keywords: professional training; content of professional training; future designers; design; design education; multimedia design; infographics; educational infographics; didactic potential; visualization; digital educational resources.

Постановка проблеми дослідження. В умовах цифровізації та інформаційного перевантаження професійна підготовка майбутніх дизайнерів дедалі більше орієнтується на вміння швидко аналізувати дані, структурувати зміст і перетворювати його на зрозуміле візуальне повідомлення для різних аудиторій. Тобто на розвиток візуальної грамотності, візуальної аргументації та мультимодальної комунікації як складників освітніх результатів. Інфографіка у цьому контексті виступає дидактичним інструментом, який поєднує роботу з інформацією, композицією, типографікою, семантикою візуальних кодів і відповідальною інтерпретацією даних. Водночас у наукових публікаціях недостатньо систематизовано механізми її впливу на конкретні освітні результати саме у дизайн-освіті.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. S. Bhat, S. Alyahya (2024) здійснили огляд публікацій про використання інфографіки в освітніх контекстах, що дозволяє розглядати інфографіку як засіб подання матеріалу, організації освітньо-практичної діяльності та підтримки навчальних результатів [12, 1633–1649]. E. Jaleniauskienė, J. Kasperienė (2023) узагальнили спектр досліджень щодо інфографіки у вищій освіті, що є методологічно важливим для виокремлення типових освітніх цілей, форматів застосування й очікуваних ефектів у ЗВО [16, 191–206]. Ş. Elaldi, T. Çifçi (2021) на підставі метааналізу про ефективність інфографіки щодо академічних досягнень окреслили емпіричні підстави розглядати інфографіку як дидактичний інструмент, здатний підсилити результативність навчання [15, 92–118]. L. Traboco, H. Pandian, E. Nikiphorou, L. Gupta (2022) акцентували увагу на принципах створення інфографік як візуальних репрезентацій для освіти, комунікації та наукової взаємодії, що важливо для переходу від “використання готових візуалізацій” до формування в здобувачів умінь конструювання змісту у візуальній формі [19].

J. Dunlap, P. Lowenthal (2016) проаналізували уроки створення інфографіки на прикладах популярних зразків і тим самим підкреслили значущість композиції, структурування повідомлення та читабельності як чинників дидактичної якості [14, 42–59]. S. Nazeer Khan, A. Bilgin, D. Richards, P. Formosa (2024) розглянули навчання студентів етичним принципам, що лежать в основі інтерпретації інфографіки, актуалізуючи ризики маніпулятивної візуалізації та потребу формування відповідального читання даних [17, 69–94]. Z. Nkosinkulu (2024) висвітлили підходи до “візуалізації освіти” через інфографіку й освітні події, що розширює розуміння інфографіки як інструмента залучення та популяризації знань, а не тільки аудиторного матеріалу [18, 250–265].

С. Рябець, О. Щирбул (2025) розглянули інфографіку як засіб візуалізації в технологічній і професійній освіті, описавши її функції, дидактичні можливості та приклади практичних завдань, виконаних здобувачами із застосуванням цифрових сервісів [6, 335–339]. Аналіз цього підходу показує, що інфографіка може одночасно працювати на структурування змісту, мотивацію та розвиток візуальної грамотності. М. Клепар, К. Кузнецова, О. Нич (2021) узагальнили історію та робоче визначення інфографіки, окреслили труднощі використання в освіті та етапи створення якісної інфографіки, а також звернулися до аналізу інструментів і ресурсів [4, 31–36]. Відтак, на наш погляд, ці напрацювання є базовими для обґрунтування вимог до навчальних завдань зі створення інфографіки у ЗВО. К. Голубчак, У. Костюк (2019) розглянули інфографіку як інструмент візуальної комунікації в освітньому середовищі закладів вищої освіти [3, 296–299], що підтримує обґрунтування про її доцільність у контексті підготовки фахівців, для яких візуальна мова є професійним ресурсом. А. Цехмістрова, Н. Олефіренко (2020) висвітлили використання інфографіки в освітньому процесі [9, 117–122], що дозволяє підкріпити аргументи щодо місця інфографіки серед засобів активізації навчальної діяльності та візуалізації змісту. С. Борисова, П. Кійченко (2022) розглянули застосування інфографіки в освітньому процесі у площині сучасних тенденцій і технологій [1, 26–29], що є доречним для аналізу “цифрової візуальної культури” в освіті. Л. Яніцька, Н. Постернак, З. Скоробогатова, А. Матвієнко (2025) показали приклад використання інфографіки як інструмента оптимізації освітнього процесу на матеріалі медичної біохімії [11], що демонструє міждисциплінарність підходу та потенціал інфографіки для структурування складного освітнього контенту.

В. Carcamo, B. Pino (2025) дослідили розвиток мультимодальної грамотності здобувачів через використання інфографіки [13], що є концептуально важливим для обґрунтування очікуваних освітніх результатів у підготовці дизайнерів, зокрема в частині візуально-текстової інтеграції, аргументації та комунікації. У площині професійної підготовки дизайнерів Т. Штайнер, А. Лісогор, Ю. Силенко (2025) акцентували на формуванні креативного мислення та візуальної грамотності засобами мультимедійних технологій [10, 163–167]. Це створює контекст для включення інфографіки як практики, де поєднуються візуальна грамотність, композиційне мислення та робота з даними. С. Вітвицька, Н. Колесник (2026) розкрили роль комп’ютерної графіки в професійній підготовці дизайнерів і навели кількісно описані результати підсилення практичних умінь і мотивації [2, 1130–1142]. Це є важливим аргументом на користь системного включення цифрових візуальних практик у підготовку

дизайнерів та логічно підтримує необхідність розгляду інфографіки як однієї з таких практик.

Ю. Силенко (2025) у роботі про інфографіку як інструмент візуальної аргументації окреслила структурні й функціональні аспекти інфографіки та пов'язала їх із когнітивними ефектами [8, 491–497]. Це безпосередньо підсилює теоретичне обґрунтування дидактичного потенціалу інфографіки. Зокрема, авторкою у інших публікаціях (2025) аналізується спектр інноваційних інструментів III у професійній підготовці майбутніх дизайнерів, однією із яких виступає інфографіка [5, 57–67; 7, 691–700].

Узагальнення цих підходів показує, що сучасні дослідження найчастіше зосереджуються на трьох взаємопов'язаних площинах: по-перше, доказовості освітніх ефектів інфографіки як засобу підвищення навчальних досягнень і залученості; по-друге, вимогах до якості інфографіки та принципах її створення як освітнього результату; по-третє, формуванні візуальної і мультимодальної грамотності та етичної відповідальності під час роботи з даними. Водночас у межах саме професійної підготовки майбутніх дизайнерів потребує цілеспрямованого висвітлення питання, яким чином освітньо-практичні завдання зі створення інфографіки вбудовуються в дисципліни фахового циклу, які освітні результати вони підтримують і за якими критеріями доцільно оцінювати як процес, так і продукт такої діяльності.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати дидактичний потенціал інфографіки у професійній підготовці майбутніх дизайнерів, що уможливить узагальнити досвід використання інфографік у межах освітніх компонентів у Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського (ПДПУ, Одеса, Україна) та Київського національного університету технологій та дизайну (КНУТД, Київ, Україна). **Цілями дослідження** є: 1) уточнити понятійно-категоріальну рамку використання інфографіки в професійній підготовці майбутніх дизайнерів і визначити межі поняття “освітня інфографіка” у контексті освітніх завдань; 2) систематизувати дидактичні функції та можливості інфографіки як освітнього інструменту у підготовці дизайнерів; 3) описати механізми впливу інфографіки на освітні результати; 4) обґрунтувати критерії якості інфографік у майбутніх дизайнерів і підходи до оцінювання; 5) узагальнити авторський досвід упровадження завдань зі створення інфографіки студентами в межах ОК, що читаються авторами. **Методологічними основами дослідження** визначено *компетентнісний підхід* (орієнтація на освітні результати та професійно релевантні вміння майбутнього дизайнера), *діяльнісний підхід* (розгляд інфографіки як освітнього завдання і як продукту діяльності), *студентоцентроване навчання* (урахування індивідуальних траек-

торій, автономії та рефлексії здобувачів освіти), *системний підхід* (інфографіка як елемент цілісної організації змісту, завдань і оцінювання в освітніх компонентах). **Методи дослідження:** *теоретичний аналіз і синтез* наукових та навчально-методичних джерел; *термінологічний і поняттєво-структурний аналіз* (для уточнення меж поняття “інфографіка”); *узагальнення та систематизація* (для виокремлення дидактичних функцій і можливостей інфографіки); *порівняльно-логічний аналіз* (для зіставлення підходів до використання інфографіки у професійній підготовці дизайнерів і підходів до оцінювання результатів); *типологізація та класифікація* (для групування форматів завдань і критеріїв якості студентських інфографік).

Виклад основного матеріалу. У сучасних освітніх контекстах інфографіку доцільно розглядати як візуальну репрезентацію інформації або даних, що поєднує графічні елементи й текст та забезпечує швидке сприйняття, структурування і пояснення складного змісту [12, 1633–1649; 19]. Для вищої освіти принциповим є те, що інфографіка виступає одночасно форматом подання матеріалу й формою освітнього продукту, який створюється здобувачами в межах завдань із чітко заданою метою, аудиторією та критеріями якості [16, 191–206]. У проєктувальному вимірі увага зміщується від “використання готових візуалізацій” до формування здатності конструювати зміст у візуальній формі, керувати композицією, ієрархією та читабельністю повідомлення як умовами дидактичної якості [14, 42–59]. Українські дослідження, узагальнюючи підходи до візуалізації освітнього контенту, підкреслюють синтетичну природу інфографіки як поєднання змістової організації, візуальних кодів і текстових пояснень, а також доцільність розгляду етапів створення інфографіки як методичної основи для навчальних завдань у ЗВО [3; 4].

У межах нашої статті поняття “*освітня інфографіка*” конкретизуємо як інфографіку, що створюється або добирається для розв'язання визначених освітніх завдань і прямо співвідноситься з очікуваними освітніми результатами. Це означає, що інфографіка має не тільки ілюструвати матеріал, а організувати навчальну діяльність і забезпечувати фіксацію досягнень через продукт або його обговорення. Відповідно, межі поняття “*освітня інфографіка*” у професійній підготовці майбутніх дизайнерів доцільно окреслювати через такі ознаки: 1) наявність чіткої дидактичної мети й адресата; 2) опора на перевірені дані або джерела; 3) логічно вибудована структура повідомлення та візуальна ієрархія; 4) узгоджені візуальні коди, типографіка й композиція як засоби смислотворення; 5) читабельність і доступність; 6) коректна й етично відповідальна інтерпретація даних без маніпулятивних прийомів.

**ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНФОГРАФІКИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ
ДИЗАЙНЕРІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ОСВІТНІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Такий підхід уможливорює можливість відрізнити освітню інфографіку від споріднених візуальних форм, які можуть використовуватися в освітньому процесі, але не обов'язково виконують функцію структурованої репрезентації даних або аргументованого повідомлення (наприклад, декоративна ілюстрація, презентаційний слайд, плакат тощо).

Для дизайн-освіти важливо, що "освітня інфографіка" охоплює два взаємопов'язані різновиди: 1) інфографіку як освітній матеріал (пояснювальний або інструктивний ресурс); 2) інфографіку як освітній продукт здобувача, створений у межах профе-

сійного завдання та придатний до оцінювання за узгодженими критеріями якості. Саме другий різновид є методично значущим для професійної підготовки дизайнерів, оскільки поєднує інформаційну роботу, візуальну аргументацію та комунікацію рішення як цілісний комплекс умінь, що можуть бути співвіднесені з освітніми результатами.

Після уточнення понятійних меж "освітньої інфографіки" доцільно систематизувати її дидактичні функції та можливості саме в підготовці майбутніх дизайнерів (табл. 1).

Таблиця 1

Інфографіка як освітній інструмент у професійній підготовці майбутніх дизайнерів

Дидактична функція	Можливості	Різновиди форматів освітніх завдань	Критерії оцінювання
<i>Когнітивна</i>	Полегшує розуміння складного змісту, підтримує запам'ятовування через стиснення, структурування та наочність	Перетворення фрагмента лекційного матеріалу або статті на інфографіку; інфографіка ключових понять і зв'язків	Коректність смислів, логіка структури, читабельність, узгодженість тексту й візуальних елементів
<i>Інформаційно-структурувальна</i>	Формує вміння відбирати дані, будувати ієрархію, створювати "каркас повідомлення" і керувати інформаційною щільністю	Інфографіка-порівняння; інфографіка-процес; інфографіка-таймлайн; інфографіка "карта понять"	Якість відбору даних, композиційна ієрархія, логічні переходи, точність формулювань
<i>Комунікативна</i>	Розвиває здатність до адресного візуального повідомлення для різних аудиторій і каналів; підсилює професійну візуальну комунікацію	"Одна інфографіка для двох аудиторій": адаптація одного змісту під різні цільові групи; інфографіка для презентації проєкту	Відповідність цільовій аудиторії, зрозумілість без пояснень, добір візуальних кодів і стилістична узгодженість
<i>Діяльнісна та практико-орієнтована</i>	Перетворює навчання на створення вимірюваного продукту; підтримує професійні практики цифрової графіки та проєктного мислення	Серія інфографік у межах модуля; інфографіка за результатами міні-дослідження аудиторії; командний проєкт із розподілом ролей	Процес роботи й продукт: планування, версійність, обґрунтування рішень, якість фінального продукту
<i>Етична та відповідальна інтерпретація даних</i>	Формує навички коректного читання та подання даних, знижує ризики маніпулятивної візуалізації	Завдання "знайди помилки в інфографіці"; переробка інфографіки з виправленням викривлень; оформлення джерел	Етичні принципи: прозорість даних, коректні масштаби, чесні порівняння, посилання на джерела; пояснення вибору візуальних рішень

[авторська розробка на основі проаналізованих праць]

Систематизація показує, що інфографіка в професійній підготовці майбутніх дизайнерів виконує взаємопов'язані функції: одночасно підтримує опанування змісту, формує професійно релевантні вміння візуальної комунікації та забезпечує оцінюваний результат навчальної діяльності.

Механізми впливу інфографіки на освітні результати у підготовці майбутніх дизайнерів доцільно пояснювати через поєднання когнітивних і ко-

мунікативних процесів, які активуються під час читання та особливо під час створення інфографіки як освітнього продукту. На когнітивному рівні інфографіка підсилює засвоєння матеріалу через відбір і смислове згортання інформації, структурування та ієрархізацію (побудову "каркаса" повідомлення), узгодження візуальних кодів із текстом і чітке маркування ключових зв'язків, що полегшує розуміння складного контенту та утримання головного [12; 14;

19]. На комунікативному рівні інфографіка підвищує якість аргументації й презентації рішень через орієнтацію на адресата, візуальне структурування доказів і висновків, розвиток мультимодальної грамотності та здатності робити професійне повідомлення читабельним, переконливим і придатним до публічного представлення [7; 13; 16]. Окремо значущим є механізм етичної коректності інтерпретації даних. Навчання принципам відповідального читання й подання інформації знижує ризики маніпулятивної візуалізації та підсилює довіру до представлених аргументів [17].

Щоб інфографіка в підготовці майбутніх дизайнерів була не тільки творчим продуктом, але й вимірюваним освітнім результатом, потрібні прозорі критерії якості та підходи до оцінювання, які одночасно враховують змістову коректність, логіку візуального повідомлення, проєктні рішення і етичну відповідальність. Таке оцінювання доцільно узгоджувати з очікуваними результатами навчання. Зокрема це – умінням працювати з даними, структурувати зміст, аргументувати, комунікувати для аудиторії та презентувати рішення у професійно придатному форматі.

Оцінювання якості інфографіки у студентів доцільно будувати як узгоджену систему параметрів, у межах якої кожний критерій прямо пов'язаний з очікуваними результатами навчання у професійній підготовці дизайнера. Насамперед перевіряється **зміст і дані**. Так, інфографіка має бути точною й релевантною, без фактичних помилок, із доречним добром інформації, без “зайвого” та з логічною цілісністю викладу. Це безпосередньо відображає сформованість умінь аналізу інформації, роботи з даними та змістової грамотності. Далі оцінюється **структура й логіка повідомлення**, тобто послідовність, ієрархія та зрозумілий “маршрут читання”. У творчому продукті це проявляється в чітких блоках, заголовках, логічних переходах і наявності однієї головної ідеї, що підтримує результат навчання, пов'язаний зі структурованим опрацюванням матеріалу та підвищенням якості його засвоєння. Окремий блок критеріїв стосується **візуальної ієрархії та композиції**, тобто керованості увагою й читабельності. Так, у якісній інфографіці наявні виразні акценти, баланс елементів, коректні вирівнювання, візуальний ритм, достатні “поля”, а також відсутнє перевантаження. Ці ознаки відповідають розвитку професійних візуально-комунікативних умінь. Пов'язано з цим оцінюється **типографіка та мова**, тобто ясність тексту і типографічна дисципліна. А саме це – коректність термінів, лаконічність формулювань, узгоджені гарнітури, продумані кеглі, що відображають рівень мультимодальної грамотності й загальну якість комунікації. Не менш важливими є **візуальні коди та семантика**. Так, позначення мають відповідати змісту, бути одно-

значними, а кольорові коди – послідовними. За потреби додається легенда. Це демонструє сформованість візуальної грамотності та здатність аргументувати через систему візуальних кодів.

Для інфографіки як інструмента візуальної аргументації окремо оцінюється **аргументаційна якість**. Вона передбачає переконливість логіки. У продукті це видно тоді, коли дані справді підтримують висновок, відсутні логічні розриви, а причинно-наслідкові зв'язки показані чітко. Відповідно фіксуються результати навчання, пов'язані з візуальною аргументацією та обґрунтуванням рішень. Також необхідно враховувати **адаптацію до аудиторії**, тобто стиль, рівень деталізації та формат мають відповідати цільовій аудиторії й платформі, що на пряму пов'язано з професійною комунікацією та презентаційними вміннями.

Обов'язковим критерієм є **етичність і доброчесність**. Так, інфографіка має забезпечувати коректну інтерпретацію даних і прозорість джерел, не містити маніпуляцій масштабом, підтримувати чесні порівняння, містити посилання на джерела та бути ліцензійно коректною. Це відображає відповідальну роботу з даними й дотримання академічної доброчесності. Поряд із цим оцінюється **технологічна якість виконання**, тобто придатність до використання і відтворення. А саме це – якісний експорт, достатня роздільна здатність, коректна сітка, сумісність форматів і загальна акуратність файлів пов'язані з цифровими навичками та професійним стандартом виконання. Нарешті, до системи оцінювання доцільно включати і **рефлексію**, тобто наявність чернеток і версійності, коротке обґрунтування прийнятих рішень та самооцінка за критеріями фіксують усвідомленість роботи і здатність до саморегуляції навчання, а також розвиток проєктного мислення.

Запропоновані критерії дозволяють оцінювати інфографіку у здобувачів вищої освіти (майбутніх дизайнерів) як інтегрований результат навчання – поєднання змістової точності, візуально-комунікативної якості, аргументації та етичної відповідальності. Практично це забезпечує прозору рубрику для поточного й підсумкового контролю, а також підтримує самооцінювання і взаємооцінювання, що узгоджується з професійними вимогами до діяльності дизайнера загалом.

Щоб пов'язати теоретично окреслені функції, механізми впливу та критерії якості інфографіки з реальними освітніми практиками, доцільно узагальнити авторський досвід авторів з упровадження завдань зі створення інфографіки в освітніх компонентах двох закладів вищої освіти – Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського (ПДПУ, Одеса, Україна) та Київського національного університету технологій та дизайну (КНУТД, Київ, Україна) (табл. 2).

**ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНФОГРАФІКИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ
ДИЗАЙНЕРІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ОСВІТНІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Таблиця 2

**Авторська практика використання інфографіки в підготовці майбутніх дизайнерів (на прикладі
Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського та
Київського національного університету технологій та дизайну)**

Місце інфографіки	Формат завдань	Логіка супроводу	Фіксація освітніх результатів
A5, ОК “Використання сучасних інформаційних технологій у дизайні” <i>(к.ф.н., ст.викл. О. А. Колесова, ПДПУ)</i>			
Інфографіка як цифровий продукт для візуалізації даних і пояснення дизайнерського рішення	1) Інфографіка-процес: етапи виконання дизайнерського завдання; 2) Інфографіка-порівняння: інструменти або стилі;	1) Постановка мети й аудиторії; 2) відбір даних і побудова структури; 3) ескізна візуальна схема; 4) цифрове виконання; 5) короткий захист і рефлексія	змістова точність; логіка структури; читабельність; композиція й типографіка; коректність джерел; презентація рішення
B2, ОК “Комп’ютерна графіка”, <i>(к.ф.н., ст.викл. О. А. Колесова, ПДПУ)</i>			
Інфографіка як тренувальний формат для опанування базових засобів векторної та растрової графіки	1) Серія піктограм і легенда; 2) мінімалістична інфографіка за заданою статистикою; 3) редизайн інфографіки з виправленням помилок	1) Демонстрація зразків і типових помилок; 2) вправи на сітку, вирівнювання, типографіку; 3) проміжний перегляд макета; 4) фіналізація й експорт у заданих форматах	технологічна якість (сітка, вирівнювання, експорт); візуальна ієрархія; узгодженість кодів; відсутність перевантаження; відповідність технічним вимогам
B2, ОК “Вступ до спеціальності”, <i>(к.ф.н., ст.викл. О. А. Колесова, ПДПУ)</i>			
Інфографіка як інструмент первинної професійної орієнтації та “паспорта” дизайнерської діяльності	1) Інфографіка “професія дизайнер”: ролі, компетентності, сфери; 2) інфографіка “траєкторія розвитку”: портфоліо, інструменти, етапи навчання	1) Спільне формування критеріїв “ясності повідомлення”; 2) робота з джерелами; 3) чернетка структури; 4) створення фінальної версії; 5) презентація й взаємооцінювання	розуміння професійних вимог; здатність структурувати інформацію; базова візуальна грамотність; якість короткої презентації й аргументації вибору
B2, ОК “Основи мультимедійного дизайну”, <i>(ст.викл. Ю. В. Силенко, КНУТД)</i>			
Інфографіка як форма візуальної аргументації й мультимодального повідомлення в цифровому середовищі	1) Інфографіка для пояснення концепції; 2) інфографіка “набір даних, повідомлення”; 3) інфографіка для соціальних медіа (адаптація під формат)	1) Бриф (мета, аудиторія, платформа); 2) прототипування; 3) правки за чек-листом; 4) пітч (усний захист); 5) рефлексивний коментар	відповідність брифу; мультимодальна грамотність; аргументація; коректність даних; якість презентації і захисту
B2, ОК “Комплексне дизайн-проектування”, <i>(ст.викл. Ю. В. Силенко, КНУТД)</i>			
Інфографіка як елемент проектної документації й презентації результатів	1) Інфографіка дослідження аудиторії (персони, інсайти); 2) інфографіка сценарію взаємодії; 3) інфографіка метрик, результатів прототипування	1) Командні ролі; 2) контрольні точки (дослідження, концепт, прототип); 3) групові обговорення; 4) узгодження єдиного стилю в команді	командна взаємодія; узгодженість візуальної мови; доказовість рішень; цілісність презентації проекту

**ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНФОГРАФІКИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ
ДИЗАЙНЕРІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ОСВІТНІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Продовження таблиці 2

В2, ОК “Дизайн-графіка”, (ст.викл. Ю. В. Силенко, КНУТД)			
Інфографіка як продукт мультимедійного дизайну: композиція, типографіка, система знаків	1) Редизайн існуючої інфографіки; 2) модульна інфографіка (серія); 3) інфографіка-плакат	1) Аналіз зразків; 2) робота з модульною сіткою; 3) типографічні рішення; 4) проміжні перегляди; 5) фінальний захист	графічна культура; типографіка; композиційна дисципліна; узгодженість серії; готовність до поліграфії або цифрової публікації
Вибіркова дисципліна, ОК “Знакові системи в мультимедійному дизайні”, (ст.викл. Ю. В. Силенко, КНУТД)			
Інфографіка як система знаків і кодів для смислотворення	1) Піктографічна система, правила використання; 2) інфографіка з легендою та кодуванням; 3) аналіз маніпулятивних прийомів і їх корекція	1) Пояснення семантики знаків; 2) вправи на однозначність; 3) тестування на “читання без автора”; 4) корекція за результатами тестування	коректність знакових рішень; прозорість кодування; доступність; етичність інтерпретації даних

[авторська розробка]

Отже, інфографіка методично вибудовується як послідовна траєкторія професійного зростання. Спільним для всіх освітніх компонентів є керована логіка супроводу – чітке визначення мети й аудиторії, поетапне прототипування, проміжні перегляди та фінальний захист із рефлексією, що забезпечує не тільки якісний продукт, а й прозору фіксацію освітніх результатів. Таким чином, інфографіка виконує роль універсального освітнього інструмента, який одночасно розвиває змістову й цифрову грамотність, візуально-комунікативні та аргументаційні вміння, а також дозволяє оцінювати результат навчання через зрозумілі критерії продукту і процесу.

Висновки. У статті уточнено межі поняття “освітня інфографіка” через сукупність ознак, що забезпечують її відповідність освітнім завданням і очікуваним результатам навчання. Систематизація дидактичних функцій показала взаємопов’язану дію когнітивної, інформаційно-структуральної, комунікативної, діяльної та етичної функцій інфографіки, а механізми впливу на освітні результати пояснено через поєднання когнітивних процесів відбору, смислового згортання, ієрархізації та узгодження візуальних кодів із текстом і комунікативних процесів адресності повідомлення, візуальної аргументації, мультимодальної грамотності й підвищення якості презентації рішень, із виокремленням значущості етичної коректності роботи з даними. Обґрунтовано необхідність прозорого оцінювання інфографіки як інтегрованого результату навчання та запропоновано узгоджену систему критеріїв. Узагальнення авторського досві-

ду впровадження завдань зі створення інфографіки в освітніх компонентах ПДПУ імені К. Д. Ушинського та КНУТД підтверджує можливість методично вибудовувати інфографіку як послідовну траєкторію професійного зростання з керованим супроводом, проміжними переглядами, фінальним захистом і рефлексією та з фіксацією освітніх результатів через продукт і процес виконання. **Наукова новизна статті** полягає в авторському уточненні поняття “освітня інфографіка” саме для дизайн-освіти, у систематизації її функцій і механізмів впливу на освітні результати та в обґрунтуванні комплексної системи критеріїв оцінювання інфографіки як освітнього продукту майбутнього дизайнера, а також у пов’язанні цих теоретичних положень із описом реальних форматів завдань і логіки їх супроводу в двох закладах вищої освіти. **Практичне значення** полягає в можливості використання запропонованих критеріїв як основи рубрик і чек-листів для поточного та підсумкового контролю, самооцінювання і взаємооцінювання, а також у відтворюваних моделях завдань і супроводу, придатних для інтеграції в дисципліни професійного циклу. **Перспективи подальших розвідок** пов’язані з емпіричною перевіркою результативності окреслених механізмів у конкретних освітніх компонентах, операціоналізацією критеріїв у вигляді вимірюваних показників і рівнів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борисова С.В., Кійченко П.В. Використання інфографіки в освітньому процесі. *Дизайн, візуальне мистецтво та творчість: сучасні тенденції та технології* :

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНФОГРАФІКИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ОСВІТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

матеріали I міжнародної науково-практичної конференції, (12 грудня 2022 р.). Запорізький національний університет. Запоріжжя: ЗНУ, 2022. Вип. 1. С. 26–29. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9573> (дата звернення: 01.03.2026).

2. Вітвицька С.С., Колесник Н.С. Професійна підготовка майбутніх здобувачів у закладах вищої освіти засобами комп'ютерної графіки. *Наука і техніка сьогодні*. 2026. Вип. 55. С. 1130–1142. DOI: <https://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/46648>

3. Голубчак К., Костюк У. Інфографіка як основний інструмент візуальної комунікації в освітньому середовищі закладів вищої освіти. *Молодий вчений*. 2019. Вип. 6 (70). С. 296–299. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-6-70-57>

4. Клепар М.В., Кузнецова К.С., Ніч О.Б. Використання інфографіки для візуалізації освітнього контенту в закладі вищої освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2021. Вип. (199). С. 31–36. DOI: <https://doi.org/10.36550/2015-7988-2021-1-199-31-36>

5. Колесова О.А., Силенко Ю.В., Іванова М.С. Роль штучного інтелекту у розвитку проєктного мислення у студентів-дизайнерів. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2025. Вип. 5. С. 57–67. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2025.5.7>

6. Рябець С., Щирбул О. Інфографіка як засіб візуалізації в технологічній та професійній освіті. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2025. Вип. (221). С. 335–339. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-221-335-339>

7. Силенко Ю.В. Інноваційні інструменти III у професійній підготовці майбутніх дизайнерів: досвід організації практичних занять з курсу “Основи мультимедійного дизайну”, ОП “Мультимедійний дизайн” КНУТД. *Міжнародний науковий журнал “Грааль науки”. X International Scientific and Practical Conference “An Integrated Approach To Science Modernization: Methods, Models And Multidisciplinarity”*, № 57, 17.10.2025. Vinnytsia, UKR - Vienna, AUT (Online). С. 691–700. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.10.2025.077>

8. Силенко Ю.В. Інфографіка як інструмент візуальної аргументації: структура, функції та когнітивні ефекти. *Sectoral research XXI: characteristics and features. Collection of Scientific Papers “SCIENTIA” with Proceedings of the XI International Scientific and Theoretical Conference*, December 19, 2025. С. 491–497. DOI: <https://doi.org/10.36074/scientia-19.12.2025>

9. Цехмістрова А.І., Олефіренко Н.В. Інфографіка у освітньому процесі. *Науково-дослідна робота студентів як чинник удосконалення професійної підготовки майбутнього вчителя : зб. наук. пр.* Харків. 2020. Вип. 19. С. 117–122. URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/4931> (дата звернення: 01.03.2026).

10. Штайнер Т., Лісогор А., Силенко Ю. Професійно-практична підготовка дизайнерів: формування креативного мислення та візуальної грамотності засобами мультимедійних технологій. *Молодь і ринок*. 2025. Вип. 1/233. С. 163–167. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.322714>

11. Яніцька Л.В., Постернак Н.О., Скоробогатова З.М., Матвієнко А.Г. Інфографіка як інструмент оптимізації освітнього процесу медичної біохімії. *Академічні візії*. 2025. Вип. (40). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14881522>

12. Bhat S. A., Alyahya S. Infographics in Educational Settings: A Literature Review. *IEEE Access*. 2024. Vol. 12. pp. 1633–1649. DOI: <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2023.3348083>

13. Carcamo B., Pino B. Developing EFL students' multimodal literacy with the use of infographics. *Asian-Pacific Journal of Second and Foreign Language Education*. 2025. Vol. 10. Issue. 1. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40862-025-00322-3>

14. Dunlap J.C., Lowenthal P.R. Getting graphic about infographics: design lessons learned from popular infographics. *Journal of Visual Literacy*. 2016. Vol. 35. Issue. 1. pp. 42–59. DOI: <https://doi.org/10.1080/1051144X.2016.1205832>

15. Elaldi Ş., Çifçi T. (2021). The effectiveness of using infographics on academic achievement: A meta-analysis and a meta-thematic analysis. *Journal of Pedagogical Research*. 2021. Vol. 5. Issue. 4. pp. 92–118. DOI: <https://doi.org/10.33902/JPR.2021473498>

16. Jaleniauskienė E., Kasperiušienė J. Infographics in higher education: A scoping review. *E-Learning and Digital Media*. 2023. Vol. 20. Issue. 2. pp. 191–206. DOI: <https://doi.org/10.1177/20427530221107774>

17. Nazeer Khan S.B., Bilgin A.A., Richards D., Formosa P. Educating students about the ethical principles underlying the interpretation of infographics. *Teaching Statistics*. 2024. Vol. 46. Issue. 2. pp. 69–94. DOI: <https://doi.org/10.1111/test.12362>

18. Nkosinkulu Z. Visualizing education: infographics and pop-up edutainment exhibitions. *Journal of Visual Literacy*. 2024. Vol. 43. Issue. 3. pp. 250–265. DOI: <https://doi.org/10.1080/1051144X.2024.2396253>

19. Traboco L., Pandian H., Nikiphorou E., Gupta L. Designing Infographics: Visual Representations for Enhancing Education, Communication, and Scientific Research. *Journal of Korean Medical Science*. 2022. Vol. 37. Issue. 27. DOI: <https://doi.org/10.3346/jkms.2022.37.e214>

REFERENCES

1. Borysova, S.V. & Kiichenko, P.V. (2022). Vykorystannia infografiki v osvithnomu protsesi [Using infographics in the educational process]. *Design, visual art and creativity: current trends and technologies: Proceedings of the I International Scientific and Practical Conference* (12 hrudnia 2022 r.), Zaporizhzhia National University. Zaporizhzhia: ZNU, Issue 1, pp. 26–29. Available at: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9573> (Accessed 01 Mar. 2026). [in Ukrainian].

2. Vitvytska, S.S. & Kolesnyk, N.Ye. (2026). Profesiina pidhotovka maibutnikh zdobuvachiv u zakladakh vyshchoi osvity zasobamy kompiuternoï hrafiki [Professional training of future learners in higher education institutions by means of computer graphics]. *Science and Technology Today*, Issue 55, pp. 1130–1142. Available at: <https://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/46648> (Accessed 01 Mar. 2026). [in Ukrainian].

3. Holubchak, K. & Kostyuk, U. (2019). Infografika yak osnovnyi instrument vizualnoi komunikatsii v osvithnomu sere dovyschchi zakladiv vyshchoi osvity [Infographics as the main tool of visual communication in the educational environment of higher education institutions]. *Young Scientist*, No. 6(70), pp. 296–299. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-6-70-57> [in Ukrainian].

4. Klepar, M.V., Kuznietsova, K.S. & Nych, O.B. (2021). Vykorystannia infografiki dlia vizualizatsii osvithnoho kon-

tentu v zakladi vyshchoi osvity [Using infographics to visualize educational content in a higher education institution]. *Academic Notes. Series: Pedagogical Sciences*, Issue (199), pp. 31–36. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-199-31-36> [in Ukrainian].

5. Kolesova, O.A., Sylenko, Y.V. & Ivanova, M.S. (2025). Rol shtuchnoho intelektu u rozvytku proiektnoho myslennia u studentiv-dyzaineriv [The role of artificial intelligence in the development of project thinking in design students]. *Ukrainian Art Studies Discourse*, Issue 5, pp. 57–67. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2025.5.7> [in Ukrainian].

6. Ryabets, S. & Shchyrbul, O. (2025). Infografika yak zasib vizualizatsii v tekhnolohichnii ta profesiinii osviti [Infographics as a means of visualization in technological and vocational education]. *Academic Notes. Series: Pedagogical Sciences*, Issue (221), pp. 335–339. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-221-335-339> [in Ukrainian].

7. Sylenko, Y.V. (2025). Innovatsiini instrumenty ShI u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh dyzaineriv: dosvid orhanizatsii praktychnykh zaniat z kursu “Osnovy multymediinoho dyzainu”, OP “Multymediinyi dyzain” KNUVD [Innovative AI tools in the professional training of future designers: experience of organizing practical classes in the course “Fundamentals of Multimedia Design”, Educational Programme “Multimedia Design” at KNUVD]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal “Hraal nauky” – International Scientific Journal “Grail of Science”, X International Scientific and Practical Conference “An Integrated Approach To Science Modernization: Methods, Models And Multidisciplinarity”* (17.10.2025), pp. 691–700. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.10.2025.077> [in Ukrainian].

8. Sylenko, Y.V. (2025). Infografika yak instrument vizualnoi arhumentatsii: struktura, funktsii ta kohnityvni efekty [Infographics as a tool of visual argumentation: structure, functions, and cognitive effects]. *Sectoral research XXI: characteristics and features: Collection of Scientific Papers “SCIENTIA” with Proceedings of the XI International Scientific and Theoretical Conference* (December 19, 2025), pp. 491–497. DOI: <https://doi.org/10.36074/scientia-19.12.2025> [in Ukrainian].

9. Tsekhmistrova, A.I. & Olefirenko, N.V. (2020). Infografika u osvitnomu protsesi [Infographics in the educational process]. *Students' research work as a factor in improving future teacher professional training: Collection of scientific papers*. Kharkiv, Issue 19, pp. 117–122. Available at: <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/4931> (accessed 01.03.2026). [in Ukrainian].

10. Shtainer, T., Lisohor, A. & Sylenko, Y. (2025). Profesiino-praktychna pidhotovka dyzaineriv: formuvannia kreatyvnoho myslennia ta vizualnoi hramotnosti zasobamy multymediinykh tekhnolohii [Professional and practical training of designers: developing creative thinking and visual

literacy by means of multimedia technologies]. *Youth & market*, No. 1/233, pp. 163–167. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.322714> [in Ukrainian].

11. Yanitska, L.V., Posternak, N.O., Skorobohatova, Z.M. & Matviienko, A.H. (2025). Infografika yak instrument optymizatsii osvitnoho protsesu medychnoi biokhimii [Infographics as a tool for optimizing the educational process of medical biochemistry]. *Academic Visions*, Issue (40). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14881522> [in Ukrainian].

12. Bhat, S.A. & Alyahya, S. (2024). Infographics in Educational Settings: A Literature Review. *IEEE Access*, Vol. 12, pp. 1633–1649. DOI: <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2023.3348083> [in English].

13. Carcamo, B. & Pino, B. (2025). Developing EFL students' multimodal literacy with the use of infographics. *Asian-Pacific Journal of Second and Foreign Language Education*, Vol. 10, Issue 1. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40862-025-00322-3> [in English].

14. Dunlap, J.C. & Lowenthal, P.R. (2016). Getting graphic about infographics: design lessons learned from popular infographics. *Journal of Visual Literacy*, Vol. 35, Issue 1, pp. 42–59. DOI: <https://doi.org/10.1080/1051144X.2016.1205832> [in English].

15. Elaldi, Ş. & Çifçi, T. (2021). The effectiveness of using infographics on academic achievement: A meta-analysis and a meta-thematic analysis. *Journal of Pedagogical Research*, Vol. 5, Issue 4, pp. 92–118. DOI: <https://doi.org/10.33902/JPR.2021473498> [in English].

16. Jaleniauskiene, E. & Kasperuniene, J. (2023). Infographics in higher education: A scoping review. *E-Learning and Digital Media*, Vol. 20, Issue 2, pp. 191–206. DOI: <https://doi.org/10.1177/20427530221107774> [in English].

17. Nazeer Khan, S.B., Bilgin, A.A., Richards, D. & Formosa, P. (2024). Educating students about the ethical principles underlying the interpretation of infographics. *Teaching Statistics*, Vol. 46, Issue 2, pp. 69–94. DOI: <https://doi.org/10.1111/test.12362> [in English].

18. Nkosinkulu, Z. (2024). Visualizing education: infographics and pop-up edutainment exhibitions. *Journal of Visual Literacy*, Vol. 43, Issue 3, pp. 250–265. DOI: <https://doi.org/10.1080/1051144X.2024.2396253> [in English].

19. Traboco, L., Pandian, H., Nikiphorou, E. & Gupta, L. (2022). Designing Infographics: Visual Representations for Enhancing Education, Communication, and Scientific Research. *Journal of Korean Medical Science*, Vol. 37, Issue 27. DOI: <https://doi.org/10.3346/jkms.2022.37.e214> [in English].

Стаття надійшла до редакції: 02.03.2026

Прийнято до друку: 16.04.2026

Опубліковано: 04.05.2026

“Пам’ять – це мідна дошка, вкрита буквами, які час непомітно згладжує, якщо іноді їх не поновляти різцем”.

Джон Лок
англійський філософ

